



OPPSUMMERING AV NASJONAL TILSYNSKAMPANJE 2016-2017 INNEKLIMA I SKOLER

Astrid Rutherford
Styremedlem NEMFO (kommunelege Rakkestad)

Regelverk

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

Kapittel 3: Miljørettet helsevern

§9: Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Tema for tilsynet:

§4: om internkontroll

§13: om rengjøring og vedlikehold

§19: om inneklima og luftkvalitet



Bakgrunn

Ønske om enhetlig og samordnet kommunalt tilsyn innen miljørettet helsevern
Ved å utarbeide verktøy til et «lavterskeltilsyn» er målet at flest mulig kommuner i Norge skal delta.

Styret i NEMFO vurderte ulike tema, men valget falt på «inneklima i skoler»

Bakgrunn for valg av aktuelt tema:

- Nasjonale myndigheter fokuserer på betydningen inneklima har på barn og unges helse
 - Forskning viser blant annet at inneklima har betydning for skoleprestasjoner og arbeidsevne, og at elevens arbeidsmiljø ikke er bra nok mange steder
 - Større fokus på arbeidsmiljøet for barna, som et viktig folkehelseiltak

Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppe fra NEMFO samt representanter fra miljørettet helsevern i flere kommuner

Samarbeid med Finn Martinsen i Helsedirektoratet som har bidratt med innspill til tilsynsmaterialet, samt ansvarlig for informasjonen til kommuner og fylkesmenn

Styret i NEMFO ved Rune Skatt (miljørettet helsevern i Bærun kommune) som var ansvarlig for gjennomføring av spørreundersøkelse og sammenstilling av evalueringsrapporten

Gjennomføring

Den enkelte kommune meldte seg på til arbeidsgruppen

Tilsynsmyndigheten i kommunene har hatt alt ansvar for planlegging, gjennomføring og oppfølging av tilsynene

Tidsramme: okt 2016 til mars 2017.

Varsel om tilsyn ble sendt til skolens leder, med kopi til skolens eier.

Skolens foreldreutvalg (FAU) og elevråd ble gitt mulighet til å komme med innspill.

Spørreskjema ble sendt til samtlige deltagende kommuner i etterkant av tilsynet.

Tilsynsmateriell

Informasjonsbrev fra lokal tilsynsmyndighet til alle skoler i kommunen

- Tipsark for inneklima og renhold (vedlegges informasjonsbrevet)
- Mal for tilsynsvarsel til skoler
- Intervjuguide til bruk ved tilsynet
- Veiledning for bruk av intervjuguide
- Mal for tilsynsrapport
- Mal for pålegg om retting

Til alle malene ble det utarbeidet forslag til ordlyd. Tilsynsmyndighetene i kommunene stod fritt til å bearbeide alt materiale som de ønsket.

Intervjuguide inneklima

- Når ble det gjennomført en inneklimatemåling på skolen sist?
 - Hva ble målt?
(luftskifte (CO₂), temperatur, luftfuktighet, radon)
 - Hva ble resultatet?
 - Ble det iverksatt spesielle tiltak?
 - Ble elever, foresatte og lærere informert om resultatet?
 - Dersom det ikke er gjennomført inneklimatemålinger på skolen i løpet av de siste 10 årene, er det noen spesiell grunn?
- Kjenner skolen til forskriften og veileder og har vist til dette i IK- systemet?
 - Hvordan er ansvarsfordeling for oppfølging av inneklimate beskrevet?
 - Finnes det oversikt over inneklimatekartlegginger/målinger som er gjort ved skolen og resultatet av disse
 - Finnes det en prosedyre som omfatter behandling av klager på inneklimate fra elever, foresatte og lærere?
 - Forklar hva som skjer fra klagen kommer til undersøkelse, kartlegging, tiltak og informasjon.
 - Er det «propper» i systemet?
 - Foreligger det rutiner for å ivareta informasjonsplikt til foreldre, elever og tilsynsmyndighet (jfr §5)

Spørreundersøkelsen

- Alle påmeldte kommuner har fått tilsendt spørreskjema, totalt 125 kommuner
 - 112 kommuner har gjennomført spørreundersøkelsen, svarprosent ca 90 %
 - 85 av kommunene er tilknyttet vertskommune eller interkommunalt selskap (IKS)
-
- Utdrag fra spørsmål som er stilt: • Om tilsynet (gjennomføring, deltakere, tid)
 - Antall avvik og anmerkninger, totalt og fordelt på tema • Oppfølging av avvik
 - Har tilsynskampanjen medvirket til at kommunen har gjennomført tilsyn de ellers ikke ville ha gjort • Ønske om å delta på flere tilsynskampanjer • Om tilsynsmaterialet • Ris og ros

Oversikt over deltakende kommuner

FYLKE	KOMMUNER DELTATT
Akershus:	6
Aust- Agder:	1
Buskerud:	11
Finnmark:	2
Hedemark:	9
Hordaland:	13
Møre og Romsdal:	9
Nordland:	10
Nord- Trøndelag:	2
Oppland:	6
Oslo:	1
Rogaland:	10
Sogn og Fjordane:	8
Sør- Trøndelag:	4
Telemark:	6
Troms:	2
Vest- Agder:	0
Vestfold:	8
Østfold:	4
	112



Resultater

NEMFO har mottatt tilbakemeldinger fra 112 kommuner

I de 112 kommunene er det tilsammen 1462 skoler

Det er ført tilsyn med 467 skoler, herav:

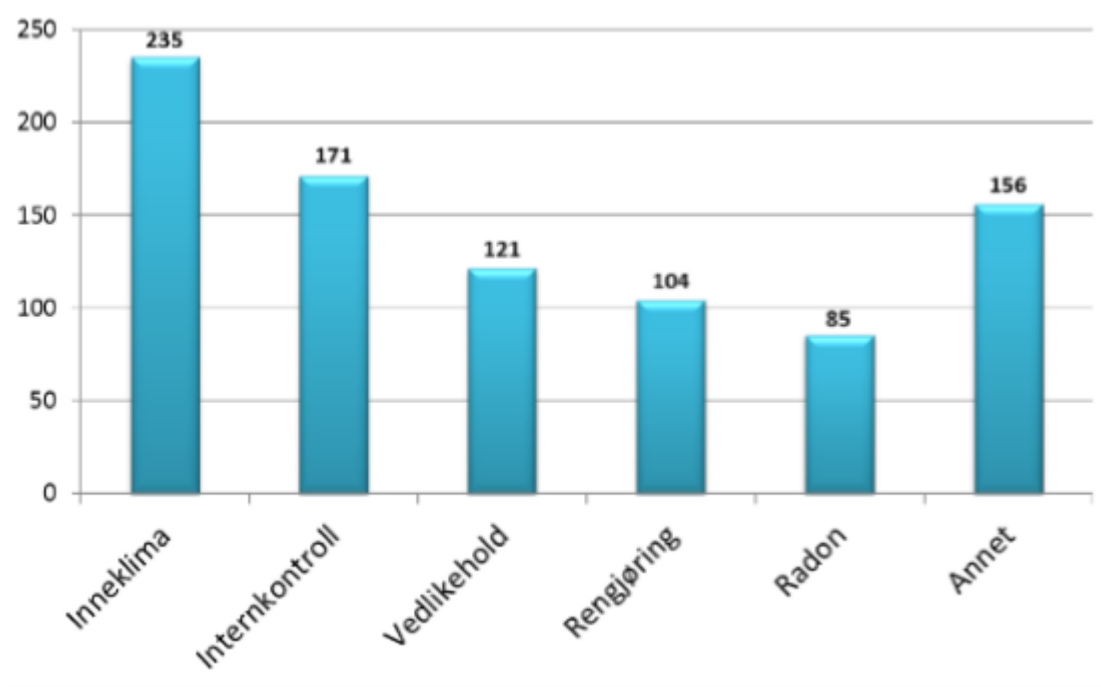
- 261 barneskoler
- 82 ungdomsskoler
- 98 kombinerte barne- og ungdomsskoler
- 26 videregående skoler



Resultater- antall avvik og anmerkninger



872 avvik , over 750 anmerkninger



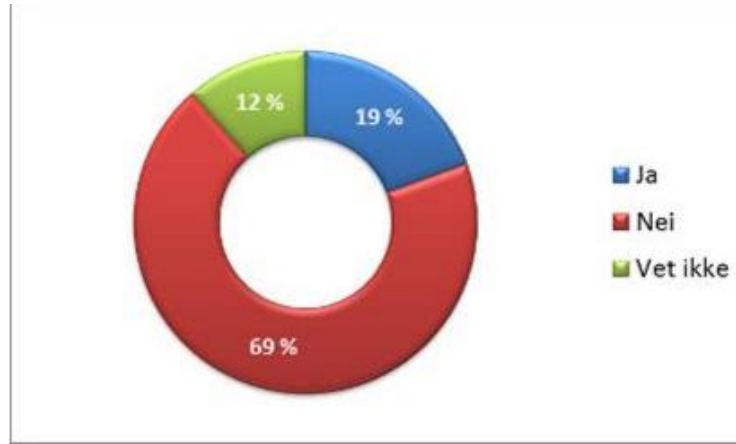
Definisjoner

1. Avvik: manglende etterlevelse av krav fastsatt i lov eller forskrift med hjemmel i lov
2. Merknad: forhold som tilsynsmyndigheten mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.



Oppsummering

- De fleste kommuner var fornøyd med tilsynskampanjen
 - informasjon
 - materiell/enkelt å tilpasse egen kommune
 - varighet og tidspunkt
- Har tilsynskampanjen medvirket til at kommunen har gjennomført tilsyn de ellers ikke ville gjort? 22 kommuner (ca 20%) har svart bekreftende på dette



Oppsummering

De fleste kommuner er flinke til å føre tilsyn, og har tilsynsplaner om tilsyn ved skoler ca hvert 3-5 år

Dersom vi velger tilsvarende kampanje om 3-5 år, kan vi stille standardiserte oppfølgingsspørsmål for å se hva vi har oppnådd.

I mellomtiden, har vi hatt fokus på at skolene skal være godkjent etter Forskrift om miljørettet helsevern og hatt fokus på barnas arbeidsmiljø

